

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

„Sluníčko na cestách“

1	Identifikační údaje o škole	5
1.1	Název ŠVP.....	5
1.2	Údaje o škole.....	5
1.3	Zřizovatel.....	5
1.4	Platnost dokumentu	5
2	Obecná charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy.....	6
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu.....	8
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů.....	9
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
4	Organizace vzdělávání.....	13
5	Charakteristika vzdělávacího programu	16
5.1	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	16
5.2	Metody a formy vzdělávání	16
5.3	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	17
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	19
6	Vzdělávací obsah.....	21
6.1	Principy a metody vzdělávání	21
6.2	Třídní vzdělávací program.....	21
6.3	Uspořádání témat ŠVP	22
6.4	Výchovné a vzdělávací strategie	25
6.5	Integrované bloky	28
6.5.1	Podzimní putování se sluníčkem.....	28
6.5.2	Proč sluníčko málo hřeje.....	37
6.5.3	Se sluníčkem přivítáme jaro.....	47
6.5.4	V létě si sluníčka rádi užijeme	56
6.6	Dílní projekty a programy.....	64
7	Systém evaluace.....	65
7.1	Oblasti autoevaluace	65
7.2	Prostředky autoevaluace	66

7.3	Časový plán	67
7.4	Odpovědnosti a pravidla	67

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Sluníčko na cestách 3

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola prof. JUDr. Karla Engliše Hrabyně, př.o.

SÍDLO ŠKOLY: Hrabyně 170, 747 63 Hrabyně

KONTAKTY: tel.kontakt: 553 775 121

e-mail: zs@hrabyne.cz,

web: www.hrabyne-skola.cz

REDIZO: 600143121

IČO: 75026821

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Monika Korcová Halfarová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Zuzana Majdanicsová – zást.řed.školy pro MŠ

Mgr. Monika Korcová Halfarová - ředitelka ZŠ a MŠ Hrabyně

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Hrabyně

ADRESA ZŘIZOVATELE: Hrabyně 70, 747 63 Hrabyně

KONTAKTY: tel.: 553 775 127

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2020

UPRAVENO: k 1.1.2022

VERZE ŠVP: 3

.....

ředitel školy

Mgr. Monika Korcová Halfarová

.....

razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 50

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 8

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy: Škola je umístěna v širším centru obce, na vedlejší ulici, v klidové zóně.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy:

Budova je dvoupodlažní. Školní zahrada je dostatečně velká a členitá se vzrostlou zelení. Je vkusně upravena v ekologickém stylu. Poskytuje dětem dostatek prostoru pro venkovní činnosti a pohybové aktivity.

Dopravní dostupnost školy:

Škola je v centru obce, 200 m od zastávky autobusu.

Informace z historie školy:

Mateřská škola v Hrabyni byla dostavěna a předána k užívání 31. 8. 1979 v rámci oslav Mezinárodního roku dítěte. Celková rekonstrukce budovy byla provedena v září, roku 2013. Byla zateplena celá budova, opravena střecha, vyměnily se všechny okna, byly vyměněny nové vstupní dveře a udělána nová barevná fasáda. Také se provedla rekonstrukce sociálních zařízení.

Na podzim roku 2014 se z projektu EU upravila zahrada, která byla obohacena o ekologické prvky.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Všechny hračky jsou uloženy na dostupných místech, aby si je děti mohly samostatně brát, a aby se vyznaly v jejich uložení. Mateřská škola je vybaveny velkým množstvím pomůcek pro činnost v oblasti rozvoje řeči, literární, hudební, tělesné i rozumové. Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru budovy. Školní zahrada je vybavena pískovištěm, průlezkami, stoly, lavicemi. Svým vybavením umožňuje rozmanité pohybové aktivity pohybové i aktivity klidové. Rozvíjí představivost, fantazii, povědomí o přírodě a dění kolem nás. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Hygienická a bezpečnostní údržba všech prostor je zajištěna školnicí a údržbářem školy.

3.2 Živospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů, v souladu se spotřebním košem. Děti mají po celý den k dispozici dostatek tekutin. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád – je flexibilní – přizpůsoben potřebám dětí i rodičů (přivádění dětí podle možností, reakce na neplánované události v životě MŠ). Pobyt venku respektuje doporučenou délku – je přizpůsoben kvalitě ovzduší, počasí. V prostorách školy je zajištěno pravidelné větrání. V denním programu je respektována individuální potřeba spánku – nabízení jiného klidného programu pro nespavé děti. Dětem v posledním ročníku před nástupem do povinného vzdělávání jsou nabízeny také edukační činnosti s přihlédnutím k individuálním potřebám. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Děti mohou během roku navštěvovat kurz plaveckého výcviku.

Denně jsou zařazovány tělovýchovné činnosti a pohybové aktivity.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci mateřské školy vytvářejí dětem takové prostředí, aby se cítily dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozím dětem dáváme možnost postupně se adaptovat na

nové prostředí. Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální). Reagují na potřeby dětí, napomáhají k jejich uspokojování. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita. Dbáme na rovnocenné postavení všech dětí. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany). Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí je nepřipustné. Při všech činnostech je počítáno s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí. Volnost a osobní svobodu vyvážit s nutností dodržování potřebného řádu a učit děti pravidlům soužití. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Pedagogický styl, způsob vedení dětí, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje. Při všech činnostech je počítáno s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí. Převažuje pozitivní hodnocení – pochvala, povzbuzení, podporovat dítě nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Je důležité rozebírat s dětmi a společně hodnotit negativní projevy chování, sebehodnocení (Komunitní kruh). Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas). Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zá. Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálně výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji doplňují. Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, v rozsahu dvou a půl hodiny. Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí). Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské

škole děje. Mohou se spolupodílet na programu MŠ. Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP (zvýšený bezpečnostní dohled), je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů. V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační (technické a didaktické) pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte. Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče (logopedická, strukturované učení ...). Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga. Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se jejich naplňování přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem, děti jsou integrovány podle možností do běžných tříd školy. Každé dítě současně pracuje podle individuálního vzdělávacího plánu.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Podpůrná opatření 1. stupně realizuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s

nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 děti - cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitelka základní a mateřské školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně nebo je příprava rozdělena do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitelka základní a mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými a didaktickými pomůckami). Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Dle finančních prostředků je doplňuje a obnovuje. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním), je preferován diferencovaný přístup učitele k dítěti. Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Tyto děti projevují velkou touhu po poznání, experimentují, objevují. Poznávají všemi smysly. Vymezují se vůči ostatním, osamostatňují se a bývají hodně egocentrické. Neorientují se v prostoru a čase, žijí přítomností. V pohybových aktivitách jdou méně obratně. Převládá silná potřeba vazby na dospělého osobu. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, vlastním prožitkem a hrou. Převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Charakteristika třídy Berušek

Třída věkově homogenní (děti ve věku 2 – 4 let)

Hlavním úkolem bude nové děti začlenit do kolektivu a maximálně rozvíjet prosociální vztahy ve třídě. Vstup do MŠ musí být pro děti přirozený, bez zbytečného nervového zatížení dětí. Rodiče jsou povinni domluvit si adaptační režim pro dítě s učitelkami na třídě a dodržovat jej. Bude potřeba navodit u dětí pocit spokojenosti a důvěry, aby byly děti ochotné spolupracovat s námi na chuti se s námi učit v dalších letech. Základní péče o děti vychází z dokonalé znalosti základních potřeb dítěte a z rámcového programu pro předškolní vzdělávání. V našem pojetí bereme dítě jako celistvou osobnost, které se učí na základě interakce s okolím a svým vlastním prožitkem. Spontánní a řízené aktivity jsou během dne vyvážené, jsou obsahově bohaté a zajímavé. Aktivity dětí jsou hravé a tvořivé s ohledem na věkové a rozumové schopnosti dětí. Děti se tak učí přirozenou cestou odpovědnosti za své chování, samostatnosti, komunikují s vrstevníky i s dospělými a učí se rozlišovat způsoby komunikace s nimi.

Důležitý je rozvoj pojmotvorného procesu, komunikace a rozvoj řečových schopností, trénink pozornost, sluchové a zrakové percepce, smyslového vnímání, samostatné rozhodování při řešení situací, práce s chybou, samostatnost v sebeobsluze.

Starším dětem budeme nabízet aktivity pro rozvoj grafomotoriky, budeme od začátku dbát na správný úchop tužky a správné používání výtvarných potřeb.

Třída je vybavena novým nábytkem odpovídajícím věku dětí. Materiální vybavení je plně dostačující. Děti mají na výběr ze spousty her a hraček, zároveň i sportovních a zábavních aktivit na třídě.

Budeme dbát na kamarádké prostředí, udržování pořádku a na to, aby děti si věci okolo sebe vážily a pečovali o ně.

Charakteristika třídy Motýlci

Třída věkově homogenní (děti ve věku 4 – 7 let)

Vzhledem k tomu, že skoro polovina dětí půjde v dubnu k zápisu, budeme se děti snažit vhodně připravit na vstup do školy a rozvíjet tak jejich individualitu různými způsoby. Nedostatky, které zjistíme, budeme v rámci svých možností zmírňovat a snažit se odstraňovat.

Nejmladší děti budeme zapojovat do kolektivu starších dětí a zároveň budeme vést děti starší k toleranci a pomoci mladším kamarádům.

Činnosti bude nutné rozlišit na věkově rozdílné složení třídy.

V rámci logopedických chvil se budeme věnovat gymnastice mluvidel a uvolnění jazyka, na které bude navazovat logopedická prevence, která ve třídě Motýlků nebude chybět.

Budeme s dětmi třídy Motýlků pravidelně jezdit na předplavecký výcvik do Aquaparku Kravaře. Počet dětí bude dodatečně určen.

Budeme dbát na dostatečný pitný režim. Pravidelně dětem nabízíme různé nápoje, které si mohou nabídnout i samostatně.

Na děti budeme působit s ohledem na jejich individuální zvláštnosti, ale zároveň i důsledně, abychom předcházeli negativnímu či nevhodnému chování. Budeme požadovat po dětech, aby byli samostatné, případně aby si o pomoc dokázali sami požádat.

Materiální vybavení je plně dostačující. Děti mají na výběr ze spousty her a hraček, zároveň i sportovních a zábavních aktivit na třídě.

Spolupráce s rodiči je na dobré úrovni, a proto v ní budeme i nadále pokračovat ve formě různých akcí, odpoledních setkáních, besedách. Největší kontrolou je pro nás spokojenost dětí a rodičů.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Učitelky využívají při práci s dětmi plně prostor pro individuální a diferencované vzdělávání dětí.

Mladším dětem máme možnost se věnovat v oblasti sebeobsluhy, rozvíjet hygienické návyky.

Při vzdělávacích činnostech je u dětí rozvíjeno zdravé sebevědomí, které si mnohdy děti ve společné skupině nemají možnost prožít.

Objevuje se více prostoru pro podporu výchovy rodinného typu.

Dochází k uspokojování potřeb předškolních dětí, probíhá příprava na vstup do školy.

Náplní práce při souběžném působení obou učitelek se stává grafomotorika, rozvoj řečových a sluchových schopností a dovedností, poznávání barev, tvarů, velikostí apod. Rozvíjí se předmatematické a předčtenářské gramotnosti. Dochází k rozvoji rozumových schopností.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání zpracovává ředitelka školy ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy.

Kritéria zveřejňuje ředitelka na volně přístupných místech – web školy, vývěska mateřské školy, veřejná vývěska v centru obce.

Kritéria jsou zveřejněna v dostatečném předstihu před zápisem k předškolnímu vzdělávání.

Kritéria jsou zpracovávána s ohledem na platnou legislativu a práva všech zúčastněných.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání se na naší škole neuskutečňuje.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Kamarádství - navazovat kladné vztahy a rozvíjet je.

Porozumění druhým - chápat a naslouchat potřebám druhého.

Soudržnost s kolektivem - být přátelský, učit se laskavosti.

Tolerance k ostatním - naslouchat druhým a snažit se je pochopit.

Aktivní přístup k životu - zapojovat se do společných činností.

Asertivita - dokázat ve slušnosti prosadit svůj názor.

Estetické cítění - vnímat okolní prostředí a podílet se na jeho uspořádání.

Láska k přírodě - poznávat přírodu a podílet se na její ochraně.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Formy edukačních činností jsou voleny podle:

- vztahu k osobnosti dítěte: individuální, párové, skupinové, frontální nebo samostatná práce,
- podle charakteru prostředí: ve třídě, na školní zahradě, v okolí školy nebo na jiných místech.

Vzdělávání se uskutečňuje během celého dne, ve všech činnostech a situacích formou spontánních a řízených aktivit. Specifickou formou představuje didakticky cílená činnost, ve které učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (prožitkové činnosti, experimentování apod.) Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti. Škola uplatňuje individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání. Činnosti, které se v MŠ naskytanou. - prožitkové učení - situační učení - pokusy - psychomotorické hry - kooperativní učení hrou a činnostmi - prvky dramatické výchovy - frontální učení. Důležitá je tvořivá improvizace pedagoga, který dokáže pružně reagovat na vzniklou situaci. Významnou prevencí konfliktů mezi dětmi je, že si společně vytváříme pravidla, která si domlouvají děti společně s učitelkou. Většina dnů u nás začíná komunitním kruhem, který vede děti k tomu, aby si při vzájemném sdílení naslouchaly, vyjadřovaly své pocity a potřeby, řešily své problémy. Dává nám prostor ke komunikaci, podporuje pocit sounáležitosti, jistoty a bezpečí.

Metody vzdělávání:

Metody vzdělávací práce jsou voleny:

- podle charakteru edukace: slovní monologické a dialogické, názorně demonstrační, praktické, pracovní grafické a činnostní,
- z hlediska aktivity dítěte: sdělovací, samostatně činnostní,
- z hlediska myšlenkových operací: srovnávací, analyticko-syntetické,
- z hlediska fáze edukace: motivační, fixační, diagnostické, aplikační,
- rovnoměrně se střídají činnosti spontánní a didakticky zacílené.

V mateřské škole se klade velký důraz na celkovou samostatnost dětí, schopnost vyjádřit svůj názor, umět požádat o pomoc, případně pomoci druhému, nebát se odmítnout nežádoucí projevy chování druhých, poradit se v běžných denních situacích a umět se rozhodnout. Vzdělávací program je individualizovaný, učitelka hledá optimální pedagogické cesty ke každému dítěti, snaží se najít a vyzdvihnout jeho silné stránky a posílit či rozvinout slabší stránky. Snahou je respektovat individuální potřeby dětí. Využívat především herních forem a metod práce jako například metody prožitkového a kooperativního učení hrou, situační učení, spontánní sociální učení. Preferencí je učení na základě praktické zkušenosti, na základě přímých zážitků. Všechny aktivity jsou spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

V případě uzavření mateřské školy z důvodu rozhodnutí KHS Ostrava, bude probíhat pro děti předškolního věku (nad 5 let) - distanční výuka (online, email), která je pro všechny děti povinná.

5.3 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

PLPP sestavuje třídní učitelka za pomoci vedoucí učitelky v písemné podobě. Před jeho zpracováním bude probíhat společná diskuze s vyučujícím dítěte, s cílem stanovení metod a forem práce s dítětem, nastavení způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Vedoucí učitelka stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy a vedením školy. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP (od druhého stupně podpůrných opatření, na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce) sestavuje třídní učitelka za pomoci vedoucí učitelky v písemné podobě a vychází z RVP PV, platného od 1. 9. 2017. Před jeho zpracováním bude probíhat společná diskuze vyučujících dítěte, s cílem stanovení metod a forem práce s dítětem, nastavení způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Vedoucí učitelka stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy a vedením školy. IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení dvakrát ročně.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Při vzdělávání dětí se zbytky zraku a nevidomých naše škola spolupracuje se Základní školou Havlíčkova Opava (Škola nabízí individuální přístup se zřetelem na druh zrakového postižení - dítě slabozraké, se zbytky zraku, nevidomý a individuální přístup k dítěti s vadami řeči). Pracovníci instituce poskytují konzultace dle potřeby, minimálně jednou za čtvrtletí se na škole uskuteční konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

Při vzdělávání dětí se sluchovým postižením naše škola spolupracuje s SPC Ostrava – Poruba. Pracovníci instituce poskytují konzultace dle potřeby, minimálně jednou za čtvrtletí se na škole uskuteční konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

Při vzdělávání dětí s vadami řeči naše škola spolupracuje se Základní školou Havlíčkova Opava (Škola nabízí individuální přístup se zřetelem na druh zrakového postižení - dítě slabozraké, se zbytky zraku, nevidomý a individuální přístup k dítěti s vadami řeči). Pracovníci instituce poskytují konzultace dle potřeby, minimálně jednou za čtvrtletí se na škole uskuteční konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

Při vzdělávání dětí se tělesně postižených naše škola spolupracuje s SPC Opava – Slezského odboje a neziskovou organizací APPA Olomouc. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace dle potřeby, minimálně jednou za čtvrtletí se na škole uskuteční konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

Při vzdělávání dětí mentálně postižených naše škola spolupracuje se SPC Opava – Slezského odboje. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace dle potřeby, minimálně jednou za čtvrtletí se na škole uskuteční konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

Zodpovědné osoby:

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který koordinuje jeho činnost, školními speciálními pedagogy, metodikem minimální prevence a ředitelem školy. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Zodpovědnou osobou v mateřské škole je vedoucí učitelka školy.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

V případě potřeby dětí s podpůrnými opatřeními II. a IV. stupně budou zařazeny do učebního plánu (dle požadavků RVP PV) předměty speciální péče:

- řečová výchova,
- rozvoj grafomotorických dovedností,
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností,
- zdravotní tělesná výchova,
- nácvik sociální komunikace,
- zraková stimulace,
- bazální stimulace u dětí s mentálním postižením,
- práce s optickými pomůckami,
- logopedická péče,
- rozvíjení sluchového vnímání,
- prostorová orientace,
- prostředky alternativní a augmentativní komunikace,
- samostatný pohyb zrakově postižených,
- práce s optickými pomůckami,
- bazální stimulace u dětí s kombinovanými vadami,
- rozvoj zbytkového sluchového a zrakového vnímání,

další oblasti případně vychází z konkrétních obtíží dítěte.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Každé dítě je vnímáno jako individualita.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou, vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, které učitelky zajišťují.

Učitelky zastávají velmi významnou pozici, stávají se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném životě i v budování vztahů s vrstevníky.

Učitelky zodpovídají za výchovu, vzdělávání a bezpečnost těchto dětí.

Učitelky pravidelně konzultují průběh vzdělávání jednotlivých dětí s jejich zákonnými zástupci.

Tyto děti projevují velkou touhu po poznání, experimentují, objevují. Poznávají všemi smysly.

Vymezují se vůči ostatním, osamostatňují se a bývají hodně egocentrické. Neorientují se

v prostoru a čase, žijí přítomností. V pohybových aktivitách jdou méně obratně. Převládá silná potřeba vazby na dospělou osobu. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, vlastním prožitkem a hrou. Převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností.

Pravidelný denní režim

Dostatek emoční podpory

Zajištění pocitu bezpečí

Přiměřeně podnětné prostředí a činnosti

Více individuální péče

Srozumitelná pravidla

Jednoduchost

Časová nenáročnost

Dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí maximálně využíváme tyto metody práce:

Situační učení

Spontánní sociální učení

Prožitkové učení

Učení hrou a činnostmi

6 Vzdělávací obsah

6.1 Principy a metody vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno formou integrovaného vzdělávání, kdy se rozvíjí celá osobnost dítěte a kdy se dítěti umožňuje, aby si vytvářelo reálný obraz světa. Cíle vycházejí od dítěte. V mateřské škole jsou vypracovány integrované tematické bloky, které jsou naplňovány na základě prožitkového učení, učení hrou a činnostmi. Uskutečňují se při spontánních i řízených činnostech, formou relaxační i odpočinkovou.

Obsah předškolního vzdělávání je zaměřený na kulturu mateřského jazyka jazyků našich kamarádů. Děti jsou seznamovány s tím, že se na světě hovoří různými jazyky a lidé mají různou kulturu a tradice a děti různé hry a hračky.

Práce se vzdělávací nabídkou (s tematickými celky.)

Integrované bloky v ŠVP jsou vypracované na základě rámcových a specifických cílů. Rámcovými cíli určujeme hlavní orientaci vzdělávání a to tak, že naplňujeme tři hlavní rámcové cíle - rozvoj, hodnoty postoj v každé činnosti i v každém integrovaném bloku. Směřujeme k rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení, k osvojování si základů hodnot, na nichž je založena společnost a seznamujeme děti s hodnotami jiných kultur, k získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Vytváříme podmínky, aby dítě získávalo elementární základy klíčových kompetencí tím, že vedeme děti k rozvoji jednotlivých dovedností.

Pedagogové realizují jednotlivá témata podle možností, potřeb dětí, přírodních podmínek.

Každá třída má vytvořený orientační plán aktivit a činností jednotlivých integrovaných bloků, které si postupně doplňuje podle vzdělávacích výsledků dětí (postupně získaných dovedností) – viz třídní vzdělávací programy.

Při zpracování integrovaných bloků počítáme i s nahodilými situacemi a plánovanými akcemi školy.

6.2 Třídní vzdělávací program

Vzdělávací obsah je rozpracován do čtyř integrovaných bloků, které jsou rozděleny podle jednotlivých měsíců do 10 menších bloků. V každém bloku jsou stanovena orientační témata, které vymezují charakteristiku hlavního smyslu, příležitosti, s kterými se děti setkávají, dále záměry, cíle jednotlivého bloku a výstupy, kterých by měly děti dosáhnout zpravidla na konci předškolního období. Bloky se vzájemně prolínají, doplňují a obohacují. Je možné témata střídat a měnit s ohledem na okamžitou situaci, vzájemně je kombinovat, doplňovat.

Toto rozpracování je předmětem třídních vzdělávacích programů. Integrované bloky jsou pro všechny pedagogy závazné, z nich pak mohou pedagogové tvořit podtémata ve svých TVP dle potřeb, situací, nabízí dostatek prostoru pro jejich tvořivost, pro možnost reagovat na aktuální podmínky té dané třídy. Pedagogové též pracují se stanovenými záměry z jednotlivých integrovaných bloků ve svých TVP, transformují je do podoby, která odpovídá potřebám diagnostiky dané třídy. TVP nabízí možnost dalšího rozpravování. Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu, upřesňují některé formulace, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu, jako je režimové uspořádání dané třídy, spolupráci s rodinou apod.

6.3 Uspořádání témat ŠVP

Dítě a jeho tělo – oblast biologická:

- Lidské tělo a jeho části / orientace v tělním schématu, hlavní smyslové a tělesné orgány, jejich funkce /, jeho vývoj a změny / narození, růst těla a jeho proměny /. Zachovávat správné držení těla, sladit pohyb s rytmem, hudbou a zpěvem, ovládat dechové svalstvo, vnímat pomocí všech smyslů, mít povědomí o těle a jeho vývoji, pojmenovat části těla a znát funkce některých orgánů (včetně pohlavních).
- Zdravé životní návyky / pohyb a pohybová koordinace, nápodoba pohybů, koordinace ruky a oka, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny/.
- Ochrana osobního zdraví / péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, prevence onemocnění /.
- Ochrana bezpečí / varování před úrazy, nebezpečí v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi /.
- Věci kolem nás / předměty denní potřeby, hračky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání /. Zacházet s běžnými předměty, pomůckami a materiály, zvládnout jednoduché pracovní úkony.
- Sebeobsluha / hygiena, stolování, oblékání, úklid /.

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická:

- Dorozumívání mezi lidmi / zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly /, sdělování / knížky, film, divadlo, prožitky /. Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, nápady aj., vést rozhovor, formulovat otázky, chápat slovní vtip a humor, sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, naučit se zpaměti krátké texty (říkanky, pohádky aj.), utvořit jednoduchý rým, sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena, číslice popř. slova, projevovat zájem o knížky.
- Předměty a jejich vlastnosti / velikost, tvar, barva, vůně, chuť, materiály, zvuky, funkce předmětů /.
- Číselné a matematické pojmy / číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství /. Soustředit se na činnost a udržet pozornost, přemýšlet a vést jednoduché úvahy, chápat základní číselné a matematické pojmy, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Prostorové pojmy a souvislosti / v prostoru i v rovině, uspořádání předmětů / elementární časové pojmy a souvislosti / teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok /. Chápat prostorové pojmy, vyjadřovat svou představivost a fantazii, řešit problémy, úkoly a situace.
- Lidé a jejich vlastnosti / fyzické a psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly /.
- Každý je jiný / přirozená různost lidí /.
- Já / individuální charakteristika, osobnost, právo být sám sebou /.

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální:

- Vztahy mezi lidmi / kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí /. Navazovat kontakty, překonat stud a respektovat dospělé osoby ve svém prostředí, komunikovat s nimi. S dětmi navazovat a udržovat dětská přátelství, uplatňovat své individuální potřeby, přání, práva s ohledem na druhého, respektovat potřeby jiného dítěte, spolupracovat s ostatními. Bránit se projevům násilí a ubližování jiného dítěte, požádat druhého o pomoc.
- Rodina / funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat /.
- Mateřská škola / prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi /. Na určitou dobu se odloučit od rodičů, rozhodovat o svých činnostech a uvědomovat si svou samostatnost, ovládat své city a přizpůsobovat své chování situacím, uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky a umět je vyjádřit, být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem kolem nás, vyjádřit svůj souhlas a nesouhlas, odmítnout nechtěné, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, soustředit se na činnost a její dokončení, zorganizovat hru.

- Pravidla vzájemného chování / doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla /. Dodržovat a respektovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve škole a na veřejnosti.

Dítě a společnost – oblast sociálně – kulturní:

- Společenské role / dítě, dospělý, rodič, učitelka, role daná pohlavím či zaměstnáním /, pravidla vzájemného styku / ohleduplnost, tolerance, spolupráce /, mravní zásady. Uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi, pochopit, že každý má ve společenství svou roli, chovat a jednat s ohledem na druhé, adaptovat se na život ve škole a vytvářet prostředí pohody, vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí a domluvit se na společném řešení.
- Práce, pracovní činnosti a role / pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání /. Dodržovat společenská pravidla a návyky, zařazení se do třídy (skupiny dětí), zapojení se do společných her, spolupráce na činnostech.
- Kultura a umění / kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví /.
- Rozmanitost lidského světa / naše vlast, jiné země, národy a kultury /.

Dítě a svět – oblast environmentální:

- Prostor, v němž dítě žije / domov, škola, obec, okolí, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy /. Orientovat se bezpečně ve známém prostředí, zvládat běžné činnosti, uvědomovat si nebezpečí a mít povědomí o tom, jak se chránit, vnímat, že svět má svůj řád a všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Příroda živá a neživá / rostliny, živočichové, přírodní jevy a děje, podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě /. Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, mít povědomí o významu životního prostředí.
- Látky a jejich vlastnosti / voda, vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály /.
- Životní prostředí a jeho ochrana / vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody /.
- Věda a technika / technické přístroje, se kterými se dítě setkává /.
- Co je nebezpečné / nebezpečné předměty, přístroje, kontakty se zvířaty, s látkami ohrožující zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující /.
- Rozmanitost přírody i světa a jeho řád / země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta, Země, vesmír /.

6.4 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie	
kompetence k učení	- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
kompetence k řešení problémů	- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost - užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Výchovné a vzdělávací strategie	
	• chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
komunikativní kompetence	• ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
sociální a personální kompetence	• dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim • chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé

Výchovné a vzdělávací strategie	
	konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
činnostní a občanské kompetence	• samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim • chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

6.5 Integrované bloky

6.5.1 Podzimní putování se sluníčkem

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Září – Vítej vás všechny děti v naší školce Charakteristika části integrovaného bloku: V měsíci září se budou děti seznamovat nejen s prostředím mateřské školy a jejím okolím, prostředím třídy, ale především se svými novými kamarády. V tomto bloku je dán prostor pro adaptaci dítěte ve třídě v MŠ. Společně si s dětmi připomeneme zážitky z prázdnin, přiblížíme dětem prostředí mateřské školy i prostor školní zahrady, děti si postupně zvykají na pravidelný režim, seznámí se s dětmi a zaměstnanci školy. Dozví se, za kým mohou s důvěrou přijít pro radu a pomoc. Vytvářejí se nové vztahy, vznikají pravidla toho, jak se budeme chovat ve třídě, a jak se budeme chovat k sobě navzájem. S dětmi budou vytvářena společná pravidla soužití ve třídě. Děti jsou vedeny k bezpečnému pohybu a chování v prostorách školy i na zahradě a v dopravním provozu při vycházkách. Seznamují se s místem, kde bydlí. Rozdíly mezi městem a vesnicí. Léto se s námi rozloučilo, nastává podzim. Cíle integrovaného bloku: Získat dítě pro radostný pobyt v MŠ. Adaptace nově přichozích dětí na jejich zařazení do kolektivu. Orientovat se bezpečně v prostředí třídy, školy. Mít povědomí o uložení hraček a ostatních pomůcek ve třídě. Podpora komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních). Rozvoj komunikace - učitelka - dítě, dítě-dítě. Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu,...). Uvědomit si svoji osobnost se svými právy, s přiznáním stejných práv svým kamarádům. Spolupracovat s ostatními dětmi i dospělými ve třídě, s důvěrou se na ně obracet s prosbou o pomoc. Vnímání přání a potřeby druhých, zejména mladších a umět nabídnout pomoc. Seznamování s pravidly třídy a jejich dodržování. Vytváření a posilování sebeobslužných návyků. Zvládat jednoduchou sebeobsluhu s hygienickými návyky ve třídě. Získat vztah k domovu, ke svému bydlišti, k naší zemi.

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	Rozlišovat charakteristické znaky mezi vesnicí a městem. Znát důležitá místa naší vesnice a vědět k čemu slouží. Říjen – Čas jablíčkové vůně a podzimního čarování Charakteristika části integrovaného bloku: Tento integrovaný blok bude ve znamení změn, které budeme s dětmi pozorovat a hledat vzájemné souvislosti a návaznosti v koloběhu ročního běhu. Budeme sledovat znaky podzimu, všímáme si, jak se mění příroda na podzim, pozorujeme změny počasí. Neopomeneme i na šetření přírody – ekologie. Listí mění svoji barvu a podzimní příroda je velmi pestrá a barevná. Všímáme si plodů podzimu, jako jsou šípky, kaštany, žaludy, ořechy..... Zdůrazníme význam ovoce a zeleniny jako významné součásti jídelníčku (vitamíny). S dětmi vytváříme a pouštíme draky. Díváme se na svět očima papírových draků. Děti se dozví, jak se zvířata chystají na příchod zimy, blíže se s některými seznámí. Práci odlétají do teplých krajín. Pole se připravují na zimu. Sběr plodů a semen a jejich význam pro zvířata a ptáky v zimě. Snažit se v dětech probouzet potřebu pobývat v podzimní přírodě, hledat její krásy, zákonitosti a vnímat její proměny všemi smysly. Zabýváme se lesem a všim co s ním souvisí – stromy, keře, houby, chování v lese, lesní zvířátka. Cíle integrovaného bloku: Seznamování s přírodním prostředím, jeho vývoji a neustálých změnách. Poznat charakteristické znaky podzimní přírody. Rozlišovat barvy a tvary listí, třídit je podle pravidel. Rozpoznávání stromů - pojmenování. Naučit se pracovat s přírodními materiály. Poznat a pojmenovat podzimní plody. Pobytem venku podpořit zdravý tělesný rozvoj dětí. Seznamování s živou a neživou přírodou, jevy a ději, které ji charakterizují. Vytváření zdravých životních návyků a postojů, které dávají základ zdravému životnímu stylu. Získat povědomí o tom, že ovoce a zelenina je nedílnou součástí zdravého jídelníčku a je zdrojem vitamínů. Podpora a posilování přirozených poznávacích citů (zájem, radost z objevování, experimentování,..). Vnímat les, jako přirozenou součást životního prostředí - charakteristické znaky.

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	Poznat a pojmenovat lesní zvířata. Rozeznat pojmy – samec, samice, mládě. Mít pojem, kde zvířata bydlí. Rozlišit vhodné a nevhodné chování k přírodě a živým tvorům. Mít základní poznatky o možném nebezpečí, které nás v lese může potkat - jedovaté houby a rostliny apod. Podporování kooperativních dovedností dětí. Listopad – Barevný svět podzimu Charakteristika části integrovaného bloku: V tomto bloku se zaměříme na další změny, které nám završují jedno celé roční období (opět se nám tyto změny projevují v počasí a v jevech přírody např. úplné opadání listů, deštivé počasí, ranní mlhy, mrazíky. Budeme se u dětí snažit o pochopení střídání činností během dne. Děti se seznámí se všemi částmi svého těla, učí se poznávat části párové a nepárové, poznává funkci svých smyslů, seznámí se základními pojmy užívanými ve spojení se zdravím, poznává některé vnitřní orgány a jeho funkce. Učí se uvědomit si své možnosti a limity, aby předcházel nemocem, úrazům, seznámí se s protidrogovou prevencí. Zaměříme se u dětí na vnímání svého JÁ, své osoby, rozvíjení schopností a možností, vyjadřovat své pocity, potřeby a touhy slovy, prosazovat své názory a tolerovat názory druhých, uvědomění si potřeby bránit a chránit slabší. Učí se vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení. Pochopí, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý člověk jiný, že odlišnosti jsou přirozené. Pokouší se samo zvládat sebeobsluhu – oblékání, jídlo, hygiena. Cíle integrovaného bloku: Všímat si změn v přírodě, uvědomit si, že příroda se mění v souvislosti s ročními dobami. Určit jaké máme počasí, uvědomit si jaký vliv má na člověka. Vytváření a posilování pozitivního vztahu k přírodnímu prostředí, vytváření postojů v rámci ochrany přírody a životního prostředí. Pochopení vlivu lidské činnosti na přírodní prostředí. Seznamování a postupné prohlubování vědomostí o svém zdraví, svém těle. Pojmenovat viditelné části těla, mít povědomí o funkci některých vnitřních orgánů. Mít povědomí o vnímání okolního světa pomocí smyslů. Uvědomit si, že v průběhu našeho života se tělo mění. Probudit zájem o péči o své zdraví a učit se předcházet nemocem a úrazům.

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	Vědět, že sport, zdravá strava, otužování jsou prospěšné pro naše zdraví. Znát pravidla čistoty, hygieny, stolování - proč je nutné je dodržovat. Poznat lékařské povolání, vědět, že nám pomáhá - učíme děti nebát se lékaře. Osvojování poznatků a dovedností, které jsou potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí – ochrana dítěte před nebezpečnými vlivy.
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení: • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých • pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí kompetence k řešení problémů: • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	• při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	kommunikativní kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	sociální a personální kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	• domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku činnostní a občanské kompetence: • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Název integrovaného bloku	Podzimní putování se sluníčkem
	• dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Podzimní putování se sluníčkem	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	• kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence	
Očekávané výstupy IB		Vzdělávací nabídka
vědomé napodobení jednoduchého pohybu podle vzoru a přizpůsobení ho podle pokynu		přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
domluvení se slovy i gesty, improvizace		dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
sledování a vyprávění příběhu, pohádky		sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat
záměrné soustředění se na činnost a udržení pozornosti		soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
vyjádření souhlasu i nesouhlasu, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnutí podílu na nedovolených či zakázaných činnostech apod.		umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit); snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
chápaní toho, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Podzimní putování se sluníčkem	vzdělávání	
uvědomění si svých práv ve vztahu k druhému, přiznání stejných práv druhým a jejich respektování	obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení. Děti mladší 3 let: Zapojovat se do jednoduchých činností s ostatními staršími dětmi.	
utvoření si základní dětské představy o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti	
pochopení toho, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat	orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování	
osvojení si elementárních poznatků o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)	
všímání si změn a dění v nejbližším okolí	zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování	
získání povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě); znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dát pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci); vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)	
chování a jednání na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	rozhodovat sám o sobě (o svém chování); projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)	
porozumění běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	porozumět nonverbálním projevům druhých (např. používání gesta, udržení očního kontaktu, správné reakce na neverbální podněty)	
začlenění se do třídy a zařazení se mezi své vrstevníky, respektování jejich rozdílných vlastností, schopností a dovedností	reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu,	

Podzimní putování se sluníčkem	vzdělávání	
		akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play); vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
vnímání toho, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)		mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události; mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.); mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách; mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
porozumění běžným projevům vyjádření emocí a nálad		porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
vnímání toho, co si druhý přeje či potřebuje, vycházení mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)		všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
naučení se z paměti krátkým textům (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)		zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu; zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
uvědomování si příjemných a nepříjemných citových prožitků (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizího prostředí		přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevoval pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
adaptace na život ve škole, aktivní zvládnání požadavků plynoucích z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytváření prostředí pohody		reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu,, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play); projevoval ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce a úsilí
navazování kontaktu s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonání studu, komunikace s ním vhodným způsobem, respektování ho		navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem); spolupracovat s dospělým; respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky); obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.; rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

Podzimní putování se sluníčkem	vzdělávání	
odloučení se na určitou dobu od rodičů a blízkých, aktivita bez opory rodičů	přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ; zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé Děti mladší 3 let: Pozvolné zvykání na nové prostředí, dobře se adaptovat, zvládat základní hygienické a sebeobslužné návyky. Hlídat si své věci, pamatovat si svoji značku.	
přirozená a bez zábran komunikace s druhým dítětem, navazování a udržování dětských přátelství	aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému); chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat	
zvládání běžných činností a požadavků na dítě kladených i jednoduchých praktických situací, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují; rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)	

6.5.2 Proč sluníčko málo hřeje

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Prosinec – Čas vánočního cinkání Charakteristika části integrovaného bloku: Nastává pro děti nejkouzelnější část roku. V tomto bloku se zaměříme na lidové tradice a zvyky. Období adventu je plné pohádkové atmosféry. Děti poznají Mikuláše, čerty, anděly, dozví se, co je do adventní čas, nastávající Vánoce. Děti společně s rodiči prožívají shon kolem Vánoc a my se pokusíme, aby je prožily v klidu a radosti. Vánoce jim budou ve školce prezentovány jako svátky, které by měly přinášet pohodu, uvědomění si lásky jednoho k druhému. Je to čas, kdy máme možnost soustředit se na své blízké, na estetiku svého prostředí.

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	Budeme s dětmi vyrábět také dárky pro své blízké a povíme si o významu vztahů nejen k rodině a blízkým, ale i k prostředí, ve kterém se nacházíme (zdobení třídy a školy). Cíle integrovaného bloku: Seznamování s pojmy kultura, tradice a zvyky, jejich vnímání a spolupodílení (v prostředí třídy, doma,...). Radostně prožívat očekávaný příchod vánočního období. Vědět, že tradice s Mikulášem je pro děti radost a zábava. Prožívat společně s kamarády očekávaný příchod Mikuláše do MŠ. Zapojit děti do kulturního dění v obci, činnost pro veřejnost, příprava programu. Podpořit rozvoj morálního i estetického vnímání, myšlení, citění a prožívání. Uvědomit si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás. Projevit zájem o tradice spojené s Vánocemi. Vnímat, že upravené a ozdobené prostředí navozuje sváteční atmosféru. Podporování interaktivních a komunikativních dovedností. Uvědomování rozmanitosti lidských přístupů a názorů, zdravě prosazovat a uplatňovat názor svůj, aktivně se podílet a začleňovat do společných činností. Leden – Čas sněhových závějí Charakteristika části integrovaného bloku: V novém roce se společně přivítáme, ohlédneme se za vánočními svátky, povíme si, jak jsme je prožili a připravíme se na Tři krále. Věnovat se budeme také zimě a činnostem, které ji charakterizují. Zima a zimní počasí přináší dobu pro radovánky na sněhu. Děti budou vedeny k odpovědnosti za své zdraví – oblékání přiměřené situaci, poučí se z vlastní zkušenosti, budou dávat pozor, aby nedocházelo ke zbytečným úrazům při zimních sportech a radovánkách. S dětmi budeme pozorovat změny v zimní přírodě, v životě lidí i zvířat, pozorování stop ve sněhu, poslech zvuků, seznamování se zimními sporty, vnímání zimy všemi smysly. Je to čas, kdy nesmíme zapomenout ani na zvířata, ptáčky, kteří potřebují naši pomoc. Cíle integrovaného bloku: Rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností jak receptivních (vnímání, naslouchání a porozumění) tak produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování). Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti.

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	Rozvíjení a podpora pohybových schopností a dovedností v oblastech hrubé i jemné motoriky. Osvojování poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o učení a získávání vědomostí. Únor – Pohádkový svět kolem nás Charakteristika části integrovaného bloku: K pohodě v MŠ budou přispívat pohádky. Děti se budou seznamovat s různými druhy a formami pohádek (veršovaná pohádka, bajka,.), s pohádkami z cizích krajů, poznávání různých druhů maňásků a loutek. Budeme u dětí rozvíjet představivost a fantazii při dramatizaci a improvizaci. Tento měsíc bude plný veselí, masek, tradic a zvyků. Děti si vytvoří veselé prostředí, ve kterém se budeme radovat – děti prožijí karneval, seznámí se s dalšími tradicemi. Čeká nás masopust, se kterým se seznámíme pomocí obrázků, knih, vyprávění a nakonec si ho prožijeme v prostředí mateřské školy s kamarády. Téma povolání nabídne dětem mnoho zajímavých činností. Uvědomí si, kde tráví čas jeho rodiče, když nejsou spolu, vysvětlíme si, proč musí pracovat, proč chtějí pracovat, proč si vybrali různá povolání a proč vlastně existují různorodá povolání a k čemu jsou všechna užitečná a důležitá. Děti si budou mít možnost uvědomit, proč je důležité pracovat, ale také odpočívat a relaxovat vhodnou formou – seznamování s mnoha druhy odpočinku a zábavy. Cíle integrovaného bloku: Uvědomit si dobro a zlo v pohádkách, rozlišit je i v běžném životě. Probudit zájem klasické české pohádky, ilustrace, knihy. Pomocí pohádkových postav učit děti zvládat a řešit problémy. Podporování tvůrčích činností (hudebních, výtvarných, dramatických, pohybových,...), jejich využití k vlastnímu vyjádření. Posilování estetického cítění a upevňování pozitivních postojů ke kulturnímu dědictví. Vědět, že každá práce je důležitá a že pro pracovitého člověka je radost pracovat. Poznat některá povolání, charakterizovat jejich činnost. Poznávat předměty kolem nás, mít povědomí - z čeho jsou vyrobené. Rozvoj fantazie, kreativity, tvořivosti, samostatnosti. Připravit si masky pro náš karneval. Pomocí her, soutěží, rozvíjet obratnost a pohybové dovednosti. Poznat masopust v hudbě, literatuře, lidových zvycích. Poznat hudební nástroje.

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	Vnímat hudbu jako součást našeho života: k odpočinku, aktivnímu pohybu. Rozlišit náladu skladby, písně: smutná, veselá. Umět doprovodit písničku na rytmické nástroje. Osvojování si věku přiměřených praktických dovedností, manipulační činnosti a jednoduché úkony s různými pomůckami a materiálem.
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení: • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých • pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí kompetence k řešení problémů: • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	• při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	komunikativní kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	sociální a personální kompetence: • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	• ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné • chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou • dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování Činnosti a občanské kompetence: • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Název integrovaného bloku	Proč sluníčko málo hřeje
	- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Proč sluníčko málo hřeje	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	- kompetence k učení - kompetence k řešení problémů - komunikativní kompetence - sociální a personální kompetence - činnostní a občanské kompetence	
Očekávané výstupy IB		Vzdělávací nabídka
koordinace lokomoce a dalších poloh a pohybů těla, sladění pohybů s rytmem a hudbou		vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu, otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace, zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
ovládání dechového svalstvo, sladění pohybu se zpěvem		pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus; doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech) Děti mladší 3 let: Zapojovat se do společných aktivit, správné dýchání při cvičení a pohybu. Zlepšovat komunikaci s kamarády a dospělými.
ovládání koordinace ruky a oka, zvládání jemné motoriky (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)		upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje; tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím; vést stopu tužky při kresbě, apod. Děti mladší 3 let: seznamovat se se základními barvami
zvládnutí jednoduché obsluhy a pracovních úkonů (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)		pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)

Proč sluníčko málo hřeje	vzdělávání	
		Děti mladší 3 let: Snažit se samostatně používat hygienické zařízení, zvládat osobní hygienu.
vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)		rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmu; sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech; rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky; správně reagovat na světelné a akustické signály; rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
pochopení základních číselných a matematických pojmů, elementárních matematických souvislostí a podle potřeby jejich praktické využívání (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)		rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník; rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný); rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký); porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti); orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků; posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně); chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
postup a učení se podle pokynů a instrukcí		jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
poznání a pojmenování většiny toho, čím je obklopeno		znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa); mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v

Proč sluníčko málo hřeje	vzdělávání	
		řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
prožívání radosti ze zvládnutého a poznaného		projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat; nechat se získat pro záměrné učení; odlišit hru od systematické povinnosti; zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
těšení se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním		přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
zachycení a vyjádření svých prožitků (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)		umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
vyjadřování se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládání základních hudebních dovedností vokálních i instrumentálních (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)		vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)
rozlišování aktivit, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímání si nepořádků a škod, upozornění na ně		znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
uvědomování si své samostatnosti, zaujímání vlastních názorů a postojů a jejich vyjádření		zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé; samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
dodržování pravidel her a jiných činností, spravedlivé jednání, hra fair-play		chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
šetrné zacházení s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.		zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
porozumění tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, a že s těmito změnami je třeba v		vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole

Proč sluníčko málo hřeje	vzdělávání	
životě počítat), přizpůsobení se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole		vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat; ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
obezřetné chování při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)		rozlišení chování při setkání se známými a neznámými dětmi a dospělými, být obezřetný, umět požádat o pomoc
odmítnutí nepříjemné komunikace		nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
projevování zájmu o knížky, soustředěný poslech četby, hudby, sledování divadla, filmu, užívání telefonu		projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích; projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat; používat telefon
rozhodování o svých činnostech		rozhodovat sám o sobě (o svém chování, o svých činnostech)
formulování otázek, odpovědi, hodnocení slovních výkonů, slovní reakce		dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené). Děti mladší 3 let: Zapojovat se do společných činností, pozorně sledovat pokyny dospělého a snažit se o dobrou komunikaci, vnímat nové poznatky.
uvědomění si svých možností i limitů (své silné i slabé stránky)		odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné; plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
zdvořilé chování, přistupování k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předpokladů, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí		projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí; být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
porozumění slyšenému (zachycení hlavních myšlenek příběhu, sledování děje a zopakování ho ve správných větách)		chápat jednoduché hádanky a vtipy; poznat a najít k sobě slova, která se rýmuji, doplnit chybějící slovo rýmu; poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma); rozkládat slova na slabiky; vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova; rozlišit krátké a dlouhé samohlásky

Proč sluníčko málo hřeje	vzdělávání	
		Děti mladší 3 let: Snažit se o získání lehkých a jednoduchých dovedností, porozumět jim. Vyposlechnout pozorně text pohádky, rozumět obsahu čteného textu. Poznat některé hlavní hrdiny.
zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorové orientace, běžných způsobů pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)		umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci Děti mladší 3 let: Vnímat chování svoje i druhých, podporovat sebedůvěru, sebevědomí.

6.5.3 Se sluníčkem přivítáme jaro

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Březen – Čas jarního probuzení Charakteristika části integrovaného bloku: Březen je měsíc knihy. I my věnujeme knihám naši pozornost. Seznámíme se s knížkami, které mají děti rády. Ukážeme dětem, jak se ke knížkám chovat a proč se říká, kniha přítel člověka. Vedeme děti k tomu, aby se kniha stala součástí jejich života. Navštívíme s dětmi obecní knihovnu. V barevném týdnu si s dětmi zopakujeme poznávání barev a jejich výskyt v běžném životě. Období přicházejícího jara v nás vyvolává pocit síly, zdraví a veselí. Chuť se podělit o pocit radosti z prodlužujících se dní plných slunce. Toho chceme využít v tomto bloku – děti se naučí vnímat, jak se budí život v přírodě – tání sněhu, klíčení semen, rašení listů. Na loukách a zahrádkách vykvétají první květy a začínají bzučet včely. Proměnlivé počasí budí přírodu a láká k výletům. Přilétají ptáci z teplých krajin a jaro je v plném rozkvětu. Cíle integrovaného bloku: Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, k učení, podpora zájmu o něj. Získat vztah ke knize a seznámit se jak s ní zacházet, kde ji hledat. Rozvíjení poznatků, schopností a dovedností, které

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
	umožňují vyjádřit pocity, dojmy a prožitky. Podporování vlastního zkoumání a pozorování, vnímání všemi smysly. Posilování vztahu ke kulturním tradicím. Duben – Svět kolem nás Charakteristika části integrovaného bloku: Budeme se těšit na blížící se Velikonoce, které jsou spojeny s oslavou jara a s celou řadou lidových tradic a zvyků. Školní rok utíká jako voda a jsou tu svátky, jara, Velikonoce. S tím souvisí výzdoba třídy a přípravy na tyto svátky. Budeme předškoláky připravovat na zápis do ZŠ formou opakování znalostí barev, geometrických tvarů pojmů – před, za, první, poslední, nahoře, dole, vpravo, vlevo, procvičování poznávání hlásek na začátku a konci slova, tvorbou rýmů a opačných významů slov,...tvorbou číselných i nečíselných řad, procvičováním paměti, logického myšlení a prostorové orientace Nastává měsíc, kdy se rodí mláďátka. Děti se budou učit, jak se jmenují a kde žijí. Jak a čím jsou nám domácí zvířata užitečná. Za domácími zvířátky se společně s dětmi vypravíme. Povíme si s dětmi o planetě Zemi, o vesmíru, podnebí a ovzduší, o zákonitostech čtyř ročních období, o historii života na Zemi. Čím můžeme Zemi chránit a co jí naopak škodí. Chráníme přírodu, třídíme odpad – jak? Děti se budou seznamovat s encyklopediemi, mapami. Cíle integrovaného bloku: Poznat tradice Velikonoce v lidové tvorbě a tradici. Seznámit se s tradicemi Velikonoc. Poznávání lidových zvyků, rozvoj estetického vnímání a citění. Poznat a pojmenovat domácí zvířata a jejich mláďátka. Vědět odkud jsou potraviny živočišného původu. Pojmenovat části těla zvířete, poznat jejich hlas. Rozlišit pojem - zvíře domácí, hospodářské. Seznámit se s nebezpečím při setkání s cizími zvířaty. Uvědomit si význam zvířátek pro citový život člověka a jeho obživu. Seznámit se se základními poznatky o planetě Zemi a vesmíru. Podporování pozitivního sebepojetí, podporování sebedůvěry a citů ve vztahu k sobě a svému okolí.

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
	Seznámit se se základními poznatky o planetě Zemi a vesmíru. Používat encyklopedie, knihy, časopisy, pro získávání informací. Květen – Čas máminých úsměvů Charakteristika části integrovaného bloku: V tomto bloku se zaměříme na naši rodinu, jak funguje a jak vypadá. Budeme si povídat o vztazích mezi všemi členy a povinnostmi, které se nás týkají. Přiblížíme dětem svátek všech maminek. Je to příležitost poděkovat všem maminkám za lásku a péči a zdůraznit roli rodiny v životě. Připravíme si dáreček na oslavu svátku matek. Naučíme se na vystoupení pro maminky básničky, písničky. Přitom nezapomene stále sledovat změny kolem nás. Seznámíme děti se všemi druhy dopravních prostředků, které nás obklopují. Budeme se seznamovat s prací policie, záchranářů a hasičů. Seznámíme děti s dopravní situací, získají poznatky o různých dopravních prostředcích a situacích (vědět, co je semafor a jak se chovat na silnici). Děti poznají všechny druhy záchranářů. Poznájí co nejbližší jejich práci – návštěva Hasičské zbrojnice, beseda s pracovníky Policie ČR. Cíle integrovaného bloku: Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem. Prožívat radostně sváteční událost - Svátek matek. Vědět, že rodina ochrání naše soukromí i bezpečí. Poznat, že důvěra a láska je součástí vztahů v rodině. Uvědomovat si vztah - matka-dítě, matka-babička. Vytváření povědomí o sounáležitosti s lidmi, zaměření se na city a projevy (co se nám líbí a nelíbí,...).
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení: • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
	• klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých • pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí kompetence k řešení problémů: • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu komunikativní kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
	• dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku sociální a personální kompetence: • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné • chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou • dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Název integrovaného bloku	Se sluníčkem přivítáme jaro
	činnostní a občanské kompetence: • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Se sluníčkem přivítáme jaro	vzdělávání
Výchovné a vzdělávací strategie	• kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence

Se sluníčkem přivítáme jaro	vzdělávání	
	činnostní a občanské kompetence	
Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka	
zvládnutí sebeobsluhy, uplatňování základních kulturně hygienických a zdravotně preventivních návyků (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky; samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek; postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky; udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	
vyjadřování samostatných a smysluplných myšlenek, nápadů, pocitů, mínění a úsudků ve vhodně zformulovaných větách	používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky Děti mladší 3 let: Zapojoval se do činností souvisejících s tradicemi, poznat a pojmenovat některé živé tvory, poznávat svět, kde žijeme.	
vedení rozhovoru (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)	dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)	
vyvinutí volního úsilí, soustředění se na činnost a její dokončení	dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost; uposlechnout pokynů dospělého a řídit se jím; uplatňovat postřeh a rychlost	
vyjádření své představivosti a fantazie v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie; spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného; vyjadřovat fantazijní představy; dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu); vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.); vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii); tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.); s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny); dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek; navrhnout další varianty řešení (co by se	

Se sluníčkem přivítáme jaro	vzdělávání	
		stalo, kdyby ...); experimentovat s výtvarně netradičními materiály; využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí; improvizovat a hledat náhradní řešení
chápání prostorových pojmů (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementárních časových pojmů (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientace se v prostoru i v rovině, částečná orientace v čase		rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět; rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
řešení problémů, úkolů a situací, kreativní myšlení, předkládání „nápadů“		slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl; samostatně se rozhodnout v některých činnostech
ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládnutí svých citů a přizpůsobení jim své chování		reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
vnímání uměleckých a kulturních podnětů, pozorné poslouchání, sledování se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnocení svých zážitků (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)		pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební); vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.); v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění; všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
upevnit si povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí		uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
pomoc při péči o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)		všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.; spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně; být citlivý k přírodě
vyjednávání s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluva na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)		být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Se sluníčkem přivítáme jaro	vzdělávání	
uvědomování si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	bezpečně se orientovat ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště); uvědomovat si možné nebezpečí; vědět, kam se v případě nebezpečí obrátit o pomoc	
obrana před projevy násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy	
uplatňování svých individuálních potřeb, přání a práv s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímání a uzavírání kompromisů, řešení konfliktů dohodou	obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení	
pochopení slovních vtipů a humoru	chápat jednoduché hádanky a vtipy	
rozlišování některých obrazných symbolů (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumění jejich významu i jejich komunikativní funkci	rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení); pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.); rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)	
sledování očima zleva doprava	sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů	
respektování předem vyjasněných a pochopených pravidel, přijímání vyjasněných a zdůvodněných povinností	respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých; uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je	
pamětné naučení krátkých textů, jejich úmyslné zapamatování a vybavení	zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu; zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho; záměrně si zapamatovat a vybavit si prožitě příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii; pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrinthu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso); zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod.,	

Se sluníčkem přivítáme jaro	vzdělávání	
		melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
pojmenování většiny toho, čím je dítě obklopeno		znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
vědomé využívání všech smyslů, záměrné pozorování, postřehy, všímání si (nového, změněného, chybějícího)		sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech; rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky; správně reagovat na světelné a akustické signály; rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)

6.5.4 V létě si sluníčka rádi užijeme

Název integrovaného bloku	V létě si sluníčka rádi užijeme
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Červen – Těšíme se na prázdniny Charakteristika části integrovaného bloku: Bližícími se prázdninami podpoříme v dětech touhu po poznávání nových krajin, kamarádů z celého světa. S dětmi oslavíme svátek všech dětí. Děti se seznámí se specifiky prostředí a krásami přírody na různých místech naší planety. Na základě vlastního pozorování a prožitků začlení samy sebe do prostředí, ve kterém žijí. Budeme podporovat vztah k rodné krajině a upevňovat citovou vazbu na ni. Děti se budou učit poznávat charakteristické znaky léta a života kolem nás, vnímat změny, rozlišit léto jako roční období. Projdeme si louky, zahrady a budeme pozorovat život v trávě. Budeme sledovat, co se děje v trávě, co se děje u vody. Budeme se seznamovat se zvířátky žijícími v ZOO. Děti společně podniknou výlet a budou se

Název integrovaného bloku	V létě si sluníčka rádi užijeme
	učit, jak vhodně trávit a využívat volný čas. Uvědomí si nebezpečí u sportu, výletech. Čeká nás rozloučení se školáky a můžeme vykročit vstříc letním měsícům a prázdninám. Cíle integrovaného bloku: Radostně prožívat společnou oslavu se všemi kamarády. Posilovat přátelství a upevňovat mezilidské vztahy. Vnímat přání druhého, umět udělat kompromis. Mít povědomí o toleranci a přátelství lidí všech barev pleti. Spolupodílet se na dění ve skupině, být plnohodnotným členem. Získat povědomí o existenci národů a kultur různých zemí. Prohlubování a podporování sebeovládání, podporování postojů v rámci přizpůsobování a respektu k autoritě. Podporování základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností.
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení: • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých • pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Název integrovaného bloku	V létě si sluníčka rádi užijeme
	kompetence k řešení problémů: - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem - řeší problémy, na které stačí; známé a opakuji se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost - při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit - chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu kommunikativní kompetence: - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...)

Název integrovaného bloku	V létě si sluníčka rádi užijeme
	ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	sociální a personální kompetence: - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...) - ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	činnostní a občanské kompetence: - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...)

Název integrovaného bloku	V létě si sluníčka rádi užijeme
	ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

V létě si sluníčka rádi užijeme	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	- kompetence k učení - kompetence k řešení problémů - komunikativní kompetence - sociální a personální kompetence - činnostní a občanské kompetence	
Očekávané výstupy IB		Vzdělávací nabídka
upevnění povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy		znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
pojmenování částí těla, některých orgánů (včetně pohlavních), znalost jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znalost základních pojmů užívaných ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem		pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek); mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
zacházení s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami		pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku); zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou; kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat,
zaměření se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)		lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů; zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
přemýšlení, vedení jednoduchých úvah a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit		rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu,

V létě si sluníčka rádi užijeme	vzdělávání	
		složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto); odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat; rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin); rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky; řešit labyrinty (sledovat cestu)
nalézání nových řešení nebo alternativních k běžným		vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je; projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích; verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle); přicházet s vlastními nápady; projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
vnímání toho, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívání zkušeností k učení		jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí; projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
organizace hry		umět kooperovat, dohodnout se s ostatními; přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč); nebát se požádat o pomoc, radu
prožívání a dětským způsobem projevování toho, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaha o ovládání svého afektivního chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)		přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese; projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.); přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)

V létě si sluníčka rádi užijeme	vzdělávání	
poznání některých písmen a číslic, popř. slov		rozkládat slova na slabiky; vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova; rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
správná výslovnost, ovládání dechu, tempa i intonace řeči		vylovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
poznání a vymyšlení jednoduchých synonym, homonym a antonym		poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
sluchové rozlišení začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech		vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova; rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
učení se novým slovům a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí); utvoření jednoduchého rýmu		mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí; poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
dodržování dohodnutých a pochopených pravidel vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla		orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
uplatňování návyků v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)		umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
uvědomění si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)		rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
zachycení skutečnosti ze svého okolí a vyjádření svých představ pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)		zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů

V létě si sluníčka rádi užijeme	vzdělávání	
získání povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte		mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice; uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný; mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události); mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.; mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách); mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
popis situace (skutečné, podle obrázku)		mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
citlivé chování k živým bytostem, k přírodě i k věcem		projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
rozpoznání napsaného svého jména		umět se podepsat tiskacím písmem, své jméno rozlišit od ostatních
přijímání pozitivního ocenění i svého případného neúspěchu, vyrovnání se s ním, naučit se hodnotit svoje osobní pokroky		učit se přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
utvoření jednoduchého rýmu		tvořit jednoduché rýmy na slova, krátké slovní spojení
respektování potřeb jiného dítěte, dělení se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělení si úkolů s jiným dítětem apod.		chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
rozlišení toho, co prospívá zdraví a co mu škodí; chování se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých		znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek; uvědomovat si, co je nebezpečné; projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

V létě si sluníčka rádi užijeme	vzdělávání	
spolupráce s ostatními		vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat; spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem; vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení; využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
zachování správného držení těla		zachování správného držení těla

6.6 Dílčí projekty a programy

Dílčí projekty a programy jsou realizovány v rámci jedné třídy, nebo sdružují děti z obou tříd (např. programy specificky zaměřené k rozvoji určitých dovedností, program zdravotně preventivní, nebo zaměřené k aktuálnímu tématu. Programy mohou být připravované a realizované ve spolupráci s dalšími subjekty (poradnami, školami, ekologickými centry aj.).

7 Systém evaluace

Auto-evaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř mateřské školy.

Komplexní vyhodnocení práce mateřské školy je zaměřeno na oblasti:

- naplňování cílů programu
- kvalitu podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- práci pedagogů
- výsledky vzdělávání.

Evaluace probíhá na úrovni školy na pedagogických poradách nebo třídy a provádí ji každý pedagog, je náplní pedagogických porad.

7.1 Oblasti autoevaluace

Oblasti autoevaluace :

obsah a průběh vzdělávání - mimovýukové aktivity (ankety pro rodiče),

obsah a průběh vzdělávání - plánování výuky,

obsah a průběh vzdělávání - podpůrné výukové materiály,

obsah a průběh vzdělávání - realizace výuky (interakce učitele a žáků/děti, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení),

obsah a průběh vzdělávání - školní vzdělávací program,

podmínky ke vzdělávání bezpečnostní a hygienické,

podmínky ke vzdělávání demografické (motivace žáků/děti, postoje žáků/děti ke škole),

podmínky ke vzdělávání ekonomické,

podmínky ke vzdělávání materiální,

podmínky ke vzdělávání personální,

podpora školy žákům, spolupráce s rodiči apod. - klima školy (interakce učitele a žáků klima učitel. sboru),

podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem,
podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s rodiči (ankety pro rodiče),
podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - systém podpory žákům/dětem,
podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - zohlednění individuálních potřeb žáků/děti,
úroveň výsledků práce školy - kvalitativní analýza,
úroveň výsledků práce školy - kvantitativní analýza,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - organizační řízení školy,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - partnerství školy a externí vztahy,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - pedagogické řízení školy,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - profesionalita a rozvoj lidských zdrojů,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - strategické řízení,
výsledky vzdělávání žáků/děti - hodnocení výuky (interakce učitele a žáků/děti),
výsledky vzdělávání žáků/děti - klíčové kompetence,
výsledky vzdělávání žáků/děti - motivace (motivace žáků),
výsledky vzdělávání žáků/děti - postoje (postoje žáků ke škole),
výsledky vzdělávání žáků/děti - úspěšnost absolventů,
výsledky vzdělávání žáků/děti - znalosti a dovednosti

7.2 Prostředky autoevaluace

Škola používá následující prostředky autoevaluace :

analýza školní dokumentace,
anketa pro rodiče,
anketa pro učitele,
hospitace vedením (ředitel, zástupce ředitele, zástupce předmětové komise apod.),

vzájemné hospitace pedagogů,
zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků/děti

7.3 Časový plán

Autoevaluační činnosti jsou prováděny průběžně během školního roku.

7.4 Odpovědnosti a pravidla

Odpovědnost učitelů:

Učitel mateřské školy odpovídá za to, že:

- školní (třídní) vzdělávací program, který zpracovává, je v souladu s požadavky RVP PV;
- program pedagogických činností je cílevědomý a je plánován;
- je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a jsou hodnoceny jeho podmínky i výsledky.

Učitel mateřské školy vykonává tyto odborné činnosti:

- analyzuje věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťuje profesionální péči o děti, jejich výchovu i vzdělávání;
- realizuje individuální i skupinové vzdělávací činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí (schopností, dovedností, poznatků, postojů);
- samostatně projektuje výchovné a vzdělávací činnosti, provádí je, hledá vhodné strategie a metody pro individualizované vzdělávání dětí;

- využívá oborové metodiky a uplatňuje didaktické prvky odpovídající věku a individualitě dětí;
- projektuje (plánuje) a provádí individuální výchovně vzdělávací činnosti s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami;
- provádí evaluační činnosti – sleduje a posuzuje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a hodnotí výsledky své práce, monitoruje, kontroluje a hodnotí podmínky vzdělávání;
- provádí pedagogickou diagnostiku, sleduje a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, výsledky evaluace samostatně uplatňuje v projektování (plánování) i v procesu vzdělávání;
- odborně vede další zaměstnance mateřské školy, kteří se podílejí na péči, výchově a vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními;
- provádí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím učitele a možnostem mateřské školy;
- analyzuje vlastní vzdělávací potřeby a naplňuje je sebevzdělávacími činnostmi;
- eviduje názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (rodičů, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reaguje.

Učitel mateřské školy vede vzdělávání tak, aby:

- děti se cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální);
- děti se rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich individuální rozvoj;
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho;
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti;
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně;
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka;
- děti se seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité;

- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí;
- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují.

Ve vztahu k rodičům učitel mateřské školy:

- usiluje o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči;
- umožňuje rodičům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností;
- umožňuje rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení;
- umožňuje rodičům aktivně se podílet na adaptačním procesu;
- vede s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení (pravidelná individuální konzultační činnost, práce s portfoliem dítěte, aj.).

Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy

Kritéria evaluace pro pedagogický personál

- Vzdělávání pedagogů (rozšiřující studium, speciální studium).
- Prezenční činnost školy – účast na výtvarných soutěžích, publikační činnost, účast na veřejných akcích, zřizovatelem a veřejnými organizacemi.
- Tvorba vlastního projektu a jeho realizace ve výchovně vzdělávací činnosti.
- Ztížené podmínky při péči o integrované děti.
- Spolupráce se SPC a PPP, s rodičovskou veřejností.
- Účast na kurzech a vzdělávacích akcích – zájem o rozšíření odborného vzdělávání.
- Vedení sbírek, hmotná odpovědnost.
- Doprovod dětí na akce (plavecký výcvik, bruslení aj.).

- Kvalita třídnické práce, vedení dokumentace.
- Dodržování nařízení (např. BOZP aj).
- Vstřícnost, ochota a samostatnost při plnění úkolů nad rámec základních povinností,
- pomoc při řešení krizových situací (přesčasová práce z důvodu pracovní neschopnosti učitelů).
- Kvalita plnění dalších úkolů vyplývajících z pracovního řádu

Kritéria evaluace pro provozní personál

- Za dosažení velmi dobrých pracovních výsledků.
- Práce nad rámec náplně práce – pomoc při akcích společně s Klubem rodičů
- Doprovod dětí na akce – pomoc pedagogům (plavecký výcvik aj.).
- Dodržování nařízení (např. BOZP aj.).
- Vstřícnost, ochota a samostatnost při plnění úkolů nad rámec základních povinností,
- pomoc při řešení krizových situací (přesčasová práce z důvodu pracovní neschopnosti kolegů).
- Kvalita plnění dalších úkolů vyplývajících z pracovního řádu
- Pomoc se zajištěním akcí ve škole.